

[Transcript] Forklart / Er Eirik Jensen en fri mann?

Han sa at han ønsket at jeg skulle hente noe, og at han selvfølgelig er veldig glad og lett av for utfallet.

Mandag skjedde noe som kom som en stor overraskelse.

Erik Jensen er ute av Fengsle.

Til noe overraskelse for mange så ble den tidligere politietoppen Erik Jensen i dag midletidig løslet fra Fengsle.

Den tidligere politieton løsletes midletidig fra Fengsle, selv om han dommen på 21 år ikke er ferdig solutt.

Etter bare to år er han utenfor murene, på grunn av dårlig helse.

Utenfor Fengsle i Kongsvinger møtte kjæresen pressen.

Han er veldig resisteret for alle fysisk og fysisk.

Og senere sov Jensen avbildet utenfor Husetennes med Takeaway-pizza.

Er mannen som er dømt til 21 års Fengsle nå i praksisen fri mann?

Du hører på å få klart, det er fredag 17. mars, og mitt navn er Philip A. Johannesborg.

Andreas Slettholm, du er kommentator her i Aftenposten.

Hvem er Erik Jensen?

Erik Jensen var en typisk rødsøtte, profilert politieteforsker.

Massi medier om organisert kriminalitet.

Motorsikkelentusiast så ut som en typisk hovedperson i en kriminal roman.

Som da også var omstrit til politiet fordi mange mente at han hadde fornær kontakt med sine informanter i det kriminelle miljøet.

Etter en omfattende og hemmelig et forskning, blir Erik Jensen pågrepet i 2014.

Hvorfor er det du kommer til, Dagsrovin?

En høytstående leder i Oslo-politiet er altså pågrepet og siktet for grovkorruption.

Ingen kjenner Oslo's underverden bedre enn den profilerte politiemannen Erik Jensen.

Ene mange år i kollegaen av den siktede politietoppen, Erik Jensen, sier det er utenkelig at han kan ha gjort det han har beskyttels for.

Og i 2020 blir han dømt til 21 år i fengsel.

Saken om Erik Jensen har blitt kaldt den største politiskandalen her til lands.

Men denne uken ble han altså sluppet ut igjen, en god stund før tiden.

Det er fordi hans helsetillstand, må vi anta i hvert fall,

tilsier at han ikke kan sitte inn i fengselet.

Det er en vurdering som kriminalomsorgen har gjort at de ikke kan ivareta hans helse.

Og da får han innvilget det som heter straff av brudd, sånn at de neste seks måntene

så skal ikke han sone den straffen han er dømt.

Hva vet du om helsetil er Erik Jensen nå?

Altså, helseopplussninger er jo personlige opplysninger som man ikke egentlig vet så mye om, men han har jo sagt litt om det selv, og advokaten har sagt om det.

Vi vet at han har vært flere ganger inn og ut av sykehus,

og at han har vært en forverrigt helsetillstand siste halvåret.

Og han har selv sagt at han har slitt med å spise og den type ting,

sånn at det er tyde på at det snakker om store psykiske problemer av nordslag.

Hvordan var soningsforholdene til Erik Jensen?

Etter det han sier selv så er han takkelig av det ganske dårlig.

[Transcript] Forklart / Er Eirik Jensen en fri mann?

Ingenting som frister sier han, han drikker bare kaffe og spiser cottage cheese og stirrer i veggen på celler 24 timer i døgnet. Han har isolert seg selv takk et nei til fellesaktiviteter, og det høres ut som en ganske trevrig tilverelse. Og siden i sommer har helsenans blitt vurderet. I december blir han innlagt på sykehus. Og det er altså antagelig den forverringen som har gjort at han nå har fått innvirget et straffeavbrudd. Straffeavbrudd betyr at du setter fengselstrafen din på vent. I praksis kan du gjøre som du vil, så lenge du ikke gjør noe ulovlig, eller reiser utenfor Norges grenser. Poenget med et sånt straffeavbrudd er at du er forsyklig å være i fengsel og må ut, og forhåpentligvis friskne til, det er jo det som er formelle håpet med et sånt avbrudd. Og så er tanken da i prinsippet at du skal tilbake igjen for å sone videre når du er frisk nok til det. I denne saken så er noe av det som er spesielt er at dette soningsavbrudd er veldig langt. Det er på et halvt år. Det er mye vanligere å få noen uker. Det kan være akutte situasjoner som må forbedres. Sånn at det er flere eksperter som har studset litt over den lengden. Men i prinsippet skal du da friskne til, og så skal du inn i fengsle igjen. Så hvis Eirik Jensen blir frisk, så skal han tilbake i fengsle igjen? I prinsippet skal han jo det, men det er forskjell på prinsipper og praksis, så det er slett ikke sikkert at det er sånn denne saken. Det er flere grunner til at vi putter folk i fengsle. En grunn er jo at man skal uskadelig gjøre noen som er farlig, altså hindre dem i å gå ny kriminalitet. Det skal også ha en avskjokken effekt, men så er jo også et hovedformal rehabilitering. At de som har gjort noe halt og befinner seg på feil siden har loven, tilbake til samfunnet og bli lovlidige borgere. De principene står litt sånn i motstrid til hverandre, og i praksis vet man jo at det er ganske mange som begår ny kriminalitet, men er klar for samfunnet, så vil det jo vært en fordel om dette rehabiliteringsprinsipp, altså det at du faktisk har å komme deg på beina og komme inn i den lovelige delen av samfunnet, om det blir den sterkeste effekten av fengslystrafen. Det er også målet for Eirik Jensen, og selv om han fikk lovens strengeste straff, så fikk han likevel innvilget straffe av brudd. Når man vurderer straff av brudd, så er det jo flere hensyn om å ta. Et hensyn er jo, hvis det er snakk om veldig farlige kriminelle, så kan man si at ok, helsesituasjonen din er vanskelig, men vi kan ikke slippe deg ut i samfunnet igjen, for da vil du begå ny alvorlig kriminalitet. Så selv så kan du si at alvorlighetsgraden på dommen har jo noe å si for den vurderingen her, men samtidig så er det jo noen menneskerettigheter og humane prinsipper, om at folk som er forsyket til å gjennomføre straff, de skal i prinsippet ikke gjøre det, sånn at du kan si at det er helsesituasjonen, eller det som også står i loven om andre tungt veiene grunner, som til slutt veier tyngst.

[Transcript] Forklart / Er Eirik Jensen en fri mann?

- Men er det ikke mange fengsel som er syke og som ikke får innmeldig intresjoningsabrund da?

- Jo, det er det.

Det er jo åpenbart at hensens posisjon, hans advokat som jobber gratis for han,

hans nettverk med masse folk som jobber foran på utsiden, det gjør det.

Jo, at hans sitter et veldig mye bedre utgangspunkt enn veldig mange andre inn i fengslet,

men samtidig må vi ha tiltro til at fagfolken i denne saken har gjort en god vurdering

å komme til et riktig resultat når han får et avrydd fra straffen.

- Og det systemet skal nå avgjøre hva som skjer videre med Erik Jensen,

for derover har du ikke hitt at han skal tilbake til soning i en fengselselle.

Men nå er Erik Jensen nærmest som en fri mann og reine i seks måneder,

siden han ikke soner straffen da, og så skal han utgangspunktet tilbake.

Men det er basert da på at han frisker til og blir soningsdykt igjen,

og det er det ene utfallet her, at han skal tilbake fengslet og sone dommer ferdig,

og det vil selvfølgelig bli gjort en helse vurdering da,

og så får du dette paradox om han kanskje blir sikker en av og gå i fengslet.

Men det kan man se for seg at det er en mulighet.

En annen mulighet er at han blir erklært soningsuddyktig.

Dermed kan han sone på en annen måte, nemlig med elektronisk fotlenke hjemme.

Det er en ganske ny ordning når det gjelder soningsuddyktighet,

og det vil også være at han har en elektronisk dings rundt ankeren

som registrerer om han er hjemmelikket,

og hvordan han fortsatt soner straffen og er i kriminalensorgens varetekt,

men er ikke i fengslet.

Et tredje alternativ som har skjedd i noen andre profilerte saker er benådning.

Benådning er en ordning der regjeringen bestemmer

at selv om du er dømt til straff, så skal du slippe å sone den.

Og det er egentlig en overlevning fra Middelalderen,

hvor nesten alt gav dødstraf, og kongens nåde var et spørsmål om liv og død,

skulle på en måte beskytte mot korrump rettsproseser og den type ting,

og så har den overlevd i de fleste moderne lande i en land form.

I Norge er den også i bruk, og det er noen veldig profilerte fanger

som har blitt benådet opp igjenom.

Arne Theréolt ble jo benådet etter den kalle krigens slutt,

og den ærdrum ble benådet for sin fengselstraf og skattesvik for noen år siden.

Det er omtalt som et slags sikkerhetsventil,

men det er regjeringen som bare overprøver det som har skjedd i rettsvesen.

Er det en mulighet for at det gjennom blir benådet?

Jeg tror det er vanskelig å se for seg.

Blandt annet for livet er en politisk avgjøelse.

Da må regjeringen stå i ansvar for å si at regjensen ikke trenger å sone denne straffen.

Nå er den så profilert og så intrikat og kontroversiell sagt,

tror jeg, det vil sitte langt inn for regjeringen å innvilge benådning,

og det som også er problematisk med det er at det er jo ikke noen sån.

I hele resten av rettsvesen er det jo bygget på begrunnede avgjøelser.

[Transcript] Forklart / Er Eirik Jensen en fri mann?

Når du skal vekke bevis mot hverandre, her er det jo ingen begrunnelse, ingen offentlighet rundt disse benådningsprosessene, så det gjør det jo også veldig vanskelig.

Eirik Jensen har hele veien ment at han er uskyldig.

Han jobber for å bli benådet og for at saknans skal bli enoptatt.

Og det kan Jensen fortsette med samtidig som han nå har et halvt år utenfor murene.

Andreas, slett av dem du har jo kommentat over her i Aftenposten, og kan dette fag ganske godt, hva tenker du er sannsynlig at det kommer til å skje med gjensten om seks måneder?

Det er veldig vanskelig å si, for det involverer jo da vurdering av hans helsetilstand og kriminal om sorgene skal inn og gjøre sine forsvarlets vurdering og sånt ting.

Men hvis jeg skal tippe da, så er det jo enten at han må tilbake igjen i fengsel og sonet, eller at han får innvilget en type gjennesåning som er de to aktuelle alternativene.

Problemet med det første er at hvis han da blir så frisk at han kan sone igjen i fengsel, så kan man jo veldig raske risikere at han blir syke igjen av å være i fengsel og dermed må ut igjen.

Og så skal han da fram og tilbake og fram og tilbake.

Så jeg ser vel på det som kanskje mest ansynlig, at han får innvilget en type gjennesåning.

Du har nå hørt en podcast fra Aftenposten.

Det var kommentator Andreas Slettholm som forklarte hvorfor Eirik Jensen nå er ute av fengsle.

Du har hørt lyd fra NRK og VGTV.

Denne episoden er laget av Synesø Hol og meg, Philip A. Johannesborg.

Resten av forklart er igjen i Fjølund, David Vekoni, Trond Odin Johansen, Olave Eggesvik og Anders Weberg.

Og om du likte dette, så husk å sjekke ut podcasten Folk, enten på APNO eller i podmiappen.

God helg!